

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר שבין אגד אגודה שיתופית
לתחבורה בישראל בע"מ, אגד תעבורה בע"מ, אפיקים שרותי תחבורה
מתקדמים בע"מ, מטרודן באר שבע בע"מ, מטרופולין תחבורה ציבורית
בע"מ, נתיב אקספרס – תחבורה ציבורית בע"מ, סופרבוס בע"מ וקווים
תחבורה ציבורית בע"מ

1. פתח דבר

מונחת בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק" או "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר שבין אגד אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ, אגד תעבורה בע"מ, אפיקים שרותי תחבורה מתקדמים בע"מ, מטרודן באר שבע בע"מ, מטרופולין תחבורה ציבורית בע"מ, נתיב אקספרס – תחבורה ציבורית בע"מ, סופרבוס בע"מ וקווים תחבורה ציבורית בע"מ.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזגים, שוכנעתי כי אין בכבילות כדי לפגוע פגיעה של ממש בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים מצטברים אלו, אשר ינומקו בהמשך, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק.

2. ההסדר, הרקע להתקשרות בו והצדדים לו

הצדדים הם חברות המפעילות קווי שירות באמצעות אוטובוסים באזורים שונים בארץ על-פי רישיונות הפעלה שניתנו להם על-ידי המדינה.

כל אחד מהצדדים מחויב להתקין שילוט המספק מידע על קווי השירות מטעמו בתחנות האוטובוסים שבהן עוצרים קווי השירות המופעלים על-ידו.¹ הצדדים אחראים גם על תחזוקת השלטים, ועל עדכונם.

¹ שלטים "סטטיים" מכוח סעיף 71 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], שלטי "מדבקה ומישוש" מכוח סעיף 7(ג) והתוספת השנייה לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), תשס"ג-2003 ותמרור 505 כאמור בהודעת התעבורה (קביעת לוח תמרורים), תשע"א-2010, שהתקנתו הוטלה על המפעילים בהסכמי ההפעלה.

בעקבות תביעה ייצוגית נגד הצדדים להסדר ומפעילים אחרים בגין אי התקנת שילוט כנדרש, המפעילים הגיעו להסכמה עם משרד התחבורה לגבי התקנת השלטים (להלן: "המתווה"). לפי המתווה כל מפעיל יהיה אחראי על התקנת שלטים סטטיים בתחנות אוטובוס באזור גיאוגרפי מוגדר (גם לגבי קווים שאינם מופעלים על ידו). משרד התחבורה יישא בכמחצית מעלויות השילוט ובאחריות לעדכון המערכת הממוחשבת המרכזת את הנתונים על הקווים, ויפתח כלי מחשובי שיעדכן את המפעילים על שינויים בקווים המצריכים בתורם עדכון של השילוט בתחנות.

יצוין כי בקשה זו דומה במהותה לבקשת פטור שהוגשה על-ידי הצדדים וחברות נוספות לפני מעט פחות משלוש שנים. להסדר שתואר בבקשה המוקדמת ניתן פטור בתאריך 10.02.2013² (להלן: "הפטור הקודם") למשך שלוש שנים. אולם, מסיבות שונות ההסדר הקודם לא יצא לפועל.

הצדדים מבקשים פטור לקיום הליך לבחירת ספק או ספקים משותפים אשר יתקינו, יתחזקו ויעדכנו את השלטים הסטטיים והאחרים. הליך זה נועד ליצור אחידות בשילוט ובאופן הצגת המידע לנוסעים, ובכך לתרום להבנת הנוסעים את המידע הנמסר בשלטים. שיתוף הפעולה נועד להביא גם לחיסכון בעלויות הכרוכות בהתקנת שלטים שונים על-ידי מפעילים שונים בתחנות אוטובוס אחת - עלויות אשר ממומנות בחלקן על-ידי הציבור.

3. הניתוח התחרותי

כפי שפורט בפטור הקודם, החשש העיקרי העולה מן ההסדר הינו חלחול שיתוף הפעולה לתחומים אחרים והקלה על העברת מידע בעניינים נוספים. עם זאת, ההסדר אינו נוגע לתחומים שבלבית התחרות בין הצדדים, היא התחרות במכרזים הנערכים על-ידי משרד התחבורה להפעלת אשכולות של קווי שירות. בהקשר זה, הצדדים מסרו כי המידע שיועבר ביניהם במהלך שיתוף הפעולה יוגבל לנושא ההתקנה, התחזוקה ועדכון השלטים, ובכלל זאת מיקום תחנות האוטובוס, מסלולי הקו ואופני ההתנהלות אל מול הרשויות המקומיות וספקי השילוט. פטור זה מאפשר לצדדים להעביר ביניהם מידע הנוגע לנושאים הנ"ל ודרוש לצורך מימוש ההסדר אך לא מעבר לכך.

בהתאם לזאת מצאתי לנכון להעניק את הפטור המבוקש למשך 8 שנים, על מנת שיתאפשר לצדדים לעסוק בפעילות המשותפת גם לאורך תקופות ההתקשרות הצפויות עם הספקים.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש למשך 8 שנים.

² החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישר הסדר כובל בין בעלי רישיון להפעלת קווי שירות לאוטובוסים (10.02.2013) הגבלים עסקיים 500338.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני בית הדין להגבלים
עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן
הפטור.

אורי שוורץ

הממונה על הגבלים עסקיים (בפועל)

ירושלים, י"ז בשבט התשע"ו
27 בינואר, 2016